

**ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE I ORGANIZACYJNE
PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH
NA KIERUNKACH PROWADZONYCH W INSTYTUCIE ANGLISTYKI UW**

**PROGRAM PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH
Instytutu Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego**

Niniejszy dokument zawiera opis założeń organizacyjno-programowych, cele i treści praktyk pedagogicznych, opis założonych osiągnięć oraz procedury ich osiągnięcia. Załącznikiem do niniejszego programu są „Arkusze obserwacyjne”.

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

1.1. Podstawy prawne praktyk pedagogicznych

Podstawy prawne zasad organizacji praktyk stanowią:

- a) Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. poz.1668)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/U/D20181668Lj.pdf>
- b) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 1450)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190001450/O/D20191450.pdf>
- c) Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz. 1289)
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20200001289/O/D20201289.pdf>
- d) Program Studiów w IA UW.

1.2. Odbiorcy programu praktyk pedagogicznych

1. Odbiorcą programu praktyk nauczycielskich są:
 - a) studenci trzyletnich studiów licencjackich 1-go stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych);
 - b) studenci dwuletnich studiów magisterskich 2-go stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych).
2. Program określa przebieg praktyk pedagogicznych realizowanych w semestrach 3 oraz 4 ścieżki kształcenia.

1.3. Koncepcja praktyk pedagogicznych

1. Praktyki są integralną częścią procesu kształcenia nauczycieli i są obowiązkowe dla studentów ubiegających się o uzyskanie uprawnień nauczycielskich.
2. W Instytucie Anglistyki UW studenci pragnący uzyskać uprawnienia nauczycielskie są zobowiązani do zrealizowania min. **150 godzin** praktyk.
3. Praktyki są realizowane we wszystkich typach placówek, do pracy w których absolwenci Instytutu Anglistyki UW uzyskują kwalifikacje tzn. w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych. Miejscem praktyki nie może być prywatna szkoła językowa.
4. Praktyki pedagogiczne obowiązujące studentów Instytutu Anglistyki UW pragnących uzyskać uprawnienia nauczycielskie dzielą się na:
 - a) praktyki pedagogiczno-obserwacyjne: min. **30 godzin** lekcyjnych obserwacji o charakterze pedagogicznym oraz psychologicznym;
 - b) praktyki metodyczno-obserwacyjne w szkole podstawowej: min. **60 godzin** lekcyjnych obserwacji o charakterze filologicznym zrealizowanych w szkole podstawowej; w ramach praktyki metodyczno-obserwacyjnej należy przeprowadzić min. 20 godzin lekcyjnych zajęć;
 - c) praktyki metodyczno-obserwacyjne w szkole ponadpodstawowej: min. **60 godzin** lekcyjnych obserwacji o charakterze filologicznym zrealizowanych w szkole ponadpodstawowej; w ramach praktyki metodyczno-obserwacyjnej należy przeprowadzić min. 20 godzin lekcyjnych zajęć.

Wymagane min. 150 godzin praktyk jest rozłożone na poszczególne semestry kształcenia następująco:

semestr 1 ścieżki	semestr 2 ścieżki	semestr 3 ścieżki	semestr 4 ścieżki
–	–	Praktyki-psych-ped 30h, 1ECTS	Praktyki-dyd-SP-2 30h, 1ECTS
–	–	Praktyki-dyd-SP-1 30h, 1ECTS	Praktyki-dyd-LO 60h, 3ECTS

5. Praktyki pedagogiczne realizowane są na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy szkołą przyjmującą studenta na praktyki a Instytutem Anglistyki UW oraz na podstawie skierowania wystawionego studentom przez Pełnomocnik Dyrektora IA UW ds. kształcenia nauczycieli, na którym szkoła potwierdza przyjęcie na praktyki (pieczęć i podpis).
6. Wyboru szkoły dokonuje student indywidualnie.
7. Nadzór formalny nad przebiegiem i organizacją praktyk sprawuje Pełnomocnik Dyrektora IA UW ds. kształcenia nauczycieli.
8. Bezpośrednim przełożonym studenta praktykanta w trakcie realizacji praktyk jest Nauczyciel-Opiekun z ramienia szkoły, w której student realizuje praktyki, wyznaczony przez dyrektora szkoły.
9. Nauczycielem-Opiekunem z ramienia szkoły może zostać nauczyciel, który posiada studia magisterskie kierunkowe, pracuje na pełnym etacie i jest nauczycielem dyplomowanych lub mianowanym.

2. CELE PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

1. Celem praktyki na kierunkach filologicznych jest doskonalenie umiejętności zawodowych, wdrożenie do praktycznego stosowania różnych form pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz kształtowanie właściwej motywacji do pracy pedagogicznej. W trakcie praktyki student powinien uzyskać podstawowe wiadomości praktyczne na temat metodyki nauczania języków, poznać różne klasy i zespoły uczniowskie, jak również zdobyć pożądane doświadczenie pedagogiczne w zakresie zarówno organizacji pracy szkoły jak i planowania, realizacji i oceniania wyników procesu kształcenia.
2. Praktyki pedagogiczne:
 - a) dają studentom możliwość zapoznania się ze strukturą organizacyjną i pracą dydaktyczną różnych typów szkół;
 - b) weryfikują wiedzę teoretyczną z działaniem praktycznym przebiegającym w różnych warunkach i ulegającym stałym modyfikacjom;
 - c) umożliwiają kształtowanie zainteresowań i postaw zawodowych studentów;
 - d) kształtują kompetencje i postawy twórcze studentów.
3. Głównym celem praktyk jest praktyczne przygotowanie studentów do podjęcia pracy w różnych typach szkół poprzez zdobycie wiadomości i umiejętności zawodowych, kształcenie odpowiedzialności zawodowej za własny rozwój oraz przestrzeganie zasad etyki zawodowej.
4. Dla osiągnięcia głównego celu praktyk konieczne jest:
 - a) zapoznanie się z dokumentacją szkolną;
 - b) nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć;
 - c) nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji zajęć i ich dokumentowania;
 - d) nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela i uczniów podczas wspólnego omawiania praktyk przez opiekuna praktyk i studenta;
 - e) nabycie umiejętności autorefleksji i analizowania własnej pracy i jej efektów oraz pracy uczniów;
 - f) nabycie umiejętności współpracy z innymi nauczycielami, w szczególności z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, jak również uwzględniania w toku nauczania języka obcego treści programowych innych przedmiotów (nauczanie zintegrowane, ścieżki edukacyjne);
 - g) nabycie umiejętności wypowiedzania się na tematy zawodowe w języku polskim i obcym;
 - h) nabycie umiejętności korzystania z literatury fachowej w języku polskim i obcym;
 - i) nabycie umiejętności i posługiwania się terminologią obowiązującą w polskim systemie szkolnym;
 - j) samodzielne opracowanie konspektów lekcji w oparciu o informacje i wskazówki przekazane przez Nauczyciela-Opiekuna;
 - k) przeprowadzenie – pod opieką nauczyciela – lekcji próbnych w oparciu o przygotowane uprzednio konspekty;

- l) analiza i ocena przeprowadzonych przez siebie lekcji próbnych w wyniku dyskusji z Nauczycielem-Opiekunem.

3. TREŚCI PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

1. Opis oraz kryteria doboru treści i umiejętności realizowanych w trakcie praktyk pedagogicznych odpowiada treściom i umiejętnościom zawartym w przedmiotowych programach nauczania metodyki oraz pedagogiki i psychologii.
2. W ciągu czterosemestralnego cyklu kształcenia na ścieżce nauczycielskiej studenci pragnący uzyskać uprawnienia nauczycielskie otrzymują przygotowanie metodyczne oraz przygotowanie teoretyczne w zakresie psychologii i pedagogiki zgodne z Programem Studiów w IA UW. W tym czasie zapoznają się między innymi z:
 - a) ogólnymi zasadami nauczania języków obcych,
 - b) teoriami uczenia się i nauczania języków obcych,
 - c) tradycyjnymi i niekonwencjonalnymi metodami nauczania,
 - d) zasadami nauczania języków obcych w grupach dzieci starszych (klasy 4 – 8 szkoły podstawowej),
 - e) zasadami nauczania języków obcych w grupach młodzieży w szkołach ponadpodstawowych,
 - f) zasadami nauczania języków obcych dorosłych na dalszych etapach edukacji formalnej i nieformalnej.

4. OPIS ZAŁOŻONYCH OSIĄGNIĘĆ

1. Zakłada się, że w wyniku realizacji programu praktyk pedagogicznych **student zna**:
 - a) miejsce przyszłej pracy zawodowej;
 - b) strukturę organizacyjną przyszłej pracy zawodowej;
 - c) podstawową dokumentację przyszłego zawodu i sposób jej prowadzenia;
 - d) własne kompetencje do zawodu;
 - e) swoje mocne i słabe strony.
2. Zakłada się, że w wyniku realizacji programu praktyk pedagogicznych **student potrafi**:
 - a) planować swoje działania;
 - b) prawidłowo diagnozować sytuacje zawodowe;
 - c) trafnie określać cele podejmowanych działań;
 - d) stosować odpowiednie metody i formy pracy;
 - e) analizować własne działania i w razie potrzeby dokonywać korekt;
 - f) działać kreatywnie;
 - g) motywować innych do pożądaných działań;
 - h) współdziałać z innymi i tworzyć dobrą atmosferę pracy;
 - i) radzić sobie ze stresem;

j) stosować normy i zasady etyki zawodowej.

3. Zakłada się, że w wyniku realizacji programu praktyk pedagogicznych **student jest gotów do:**

- a) posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;
- b) budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia;
- c) porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;
- d) podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej;
- e) rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego;
- f) projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły;
- g) pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.

5. PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW

5.1. Organizacja praktyk

1. Przed rozpoczęciem praktyk student jest zobowiązany:
 - a) zapoznać się z dokumentem „Założenia programowe i organizacyjne praktyk”,
 - b) wydrukować „Dziennik praktyk” (dziennik dostępny na stronie),
 - c) uzyskać w Sekretariacie Obsługi Studiów pieczętkę IA UW na stronie tytułowej „Dziennika praktyk”
 - d) zaopatrzyć się w „Skierowanie na praktykę” (skierowanie dostępne na stronie),
 - e) dokonać wyboru miejsca realizacji praktyki pedagogicznych,
 - f) przedstawić Dyrektorowi szkoły, w której chce się realizować praktyki:
 - „Skierowanie na praktykę”
 - „Założenia programowe i organizacyjne praktyk”
 - „Dziennik praktyk”, w którym należy uzyskać potwierdzenie rozpoczęcia praktyk (data, podpis, pieczęć szkoły)
 - „Zaświadczenie o niekaralności” (patrz: ramka poniżej)
 - g) zgłosić Pełnomocnikowi Dyrektora IA UW ds. kształcenia nauczycieli dane odnośnie placówki, w której będą realizowane praktyki,
 - h) wydrukować odpowiednią liczbę kopii arkuszy obserwacyjnych (arkusze dostępne na stronie).

WAŻNE!

Od dn. 1 marca 2024 r. student jest zobowiązany do przedstawienia w placówce oświatowej przed rozpoczęciem praktyk **zaświadczenia o niekaralności**. Informacje

o potrzebnych dokumentach i instrukcja ich uzyskania znajdują się na stronie Biura Innowacji Dydaktycznych UW: <https://bid.uw.edu.pl/praktyki/> .

2. Narzędzia, którymi student winien posługiwać się, analizując obserwowane zajęcia w trakcie praktyki to:
 - a) Arkusze obserwacyjne: "Obserwacje o charakterze psychologicznym i pedagogicznym",
 - b) Arkusze obserwacyjne: "Obserwacje o charakterze filologicznym".
3. Prawidłowo i wyczerpująco wypełnione arkusze stanowią zasadniczą część dokumentacji, koniecznej do uzyskania zaliczenia praktyk nauczycielskich.

5.2. Przebieg praktyk nauczycielskich

1. W trakcie 60 godzin praktyk w szkole podstawowej (SP) oraz 60 godzin praktyk w szkole ponadpodstawowej (LO) zaleca się następującą alokację czasu:
 - a) min. **10 godzin** przeznaczonych na „obserwację życia szkoły” (np. zapoznanie się z prowadzeniem dokumentacji szkolnej, dostępnymi zasobami bibliotecznymi etc.) oraz na towarzyszenie (*shadowing*) Nauczycielowi Opiekunowi (np. pomoc w poprawianiu testów, przygotowaniu materiałów na zajęcia, etc.);
 - b) min. **20 godzin** przeznaczonych na obserwacje dydaktyczne (językowe);
 - c) min. **20 godzin** przeznaczonych na prowadzenie zajęć (uczenie);
 - d) min. **10 godzin** przeznaczonych na przygotowanie się do prowadzenia zajęć (przygotowanie konspektów, materiałów dla uczniów, etc.) oraz na obowiązkowe konsultacje z Nauczycielem-Opiekunem (omówienie zajęć przed, uwagi i refleksje po).
2. Wszystkie powyższe godziny muszą być udokumentowane stosownym wpisem w „Dzienniku praktyk”.
3. „Dziennik praktyk” jest prowadzony osobno dla SP i LO.
4. Student musi przedłożyć konspekty trzech przeprowadzonych lekcji (w SP oraz LO) wraz z materiałami.

5.3. Sposób zaliczenia praktyki

1. Warunkiem zaliczenia praktyk nauczycielskich jest dostarczenie starannie wypełnionego „Dziennika praktyk” zawierającego:
 - a) poświadczenie ze szkoły o zrealizowaniu wymaganej liczby godzin;
 - b) wpisy wszystkich wymaganych godzin w Karcie praktyk;
 - c) wypełnione arkusze obserwacyjne (obserwacje dydaktyczne);
 - d) konspekty trzech przeprowadzonych lekcji;
 - e) wypełnione sprawozdanie z praktyki szkolnej;
 - f) opinię Nauczyciela-Opiekuna zawierającej ocenę Praktykanta/Praktykantki.

2. Po złożeniu powyższej dokumentacji i po zapoznaniu się z nią przez Pełnomocnika Dyrektora IAUW ds. kształcenia nauczycieli student umawia się na omówienie całości przebiegu praktyk, w tym refleksji po przeprowadzonych lekcjach.
3. Praktyki nauczycielskie kończą się zaliczeniem z wpisem oceny do USOS.
4. Na zaliczenie z praktyk składają się wszystkie poniższe komponenty:
 - a) ocena Dziennika praktyk;
 - b) ocena lekcji pokazowej (lub ocena Nauczyciela-Opiekuna);
 - c) ocena trzech konspektów przeprowadzonych lekcji;
 - d) ocena sprawozdania z praktyki szkolnej (w tym, ocena zawartej autorefleksji);
 - e) ocena refleksji po zakończeniu praktyk i inne uwagi wyrażone w trakcie rozmowy z Pełnomocnikiem Dyrektora IAUW ds. kształcenia nauczycieli.
5. Kryteria oceny Dziennika praktyk to zgodność z wymogami formalnymi (liczba przeprowadzonych obserwacji, liczba przeprowadzonych własnych lekcji), kompletność wszystkich elementów (kart refleksji, podsumowania, rozmowy z nauczycielem), refleksyjność, poprawność metodyczna i językowa scenariuszy zajęć, umiejętność doboru materiałów dydaktycznych, poprawność redakcyjna i estetyczność opracowania.

6. Monitorowanie praktyk nauczycielskich

1. Praktyki nauczycielskie realizowane w IAUW są monitorowane w sposób ciągły na dwa sposoby:
 - a) Pełnomocnik Dyrektora IA ds. kształcenia nauczycieli pozostaje w kontakcie ze studentami realizującymi praktyki na terenie placówek edukacyjnych i reaguje na sprawy zgłaszane przez studentów w związku z realizacją praktyk.
 - b) Pełnomocnik Dyrektora IA ds. kształcenia nauczycieli pozostaje w kontakcie z Nauczycielami-Opiekunami praktyk w szkole i reaguje na sprawy zgłaszane przez Nauczycieli-Opiekunów w związku z realizacją praktyk.
2. Istotnym elementem monitorowania praktyk nauczycielskich jest rozmowa, którą Pełnomocnik Dyrektora IA ds. kształcenia nauczycieli przeprowadzana koniec procesu realizacji praktyk szkolnych.
3. Pełna informacja dotycząca praktyk nauczycielskich znajduje się na dedykowanych stronach, które są regularnie aktualizowane:
 - <https://ia.uw.edu.pl/dla-studentow/studia-i-stopnia/sciezka-nauczycielska>
 - <https://ia.uw.edu.pl/dla-studentow/studia-ii-stopnia/sciezka-nauczycielska>

7. PODSUMOWANIE

1. Program może być modyfikowany w zależności od potrzeb i predyspozycji studentów.
2. Niniejszy program praktyk pedagogicznych w Instytucie Anglistyki UW **obowiązuje studentów rozpoczynających ścieżkę nauczycielską w IAUW dn. 1.10.2020 r.**